

Regionaal Verzuimprotocol Voortgezet (Speciaal) Onderwijs Regio Nijmegen

10 januari 2017

Inhoudsopgave:

Deel I - Convenant Regionaal Verzuimprotocol Voortgezet (Speciaal) Onderwijs Regio Nijmegen

Deel II - Toelichting bij het Verzuimprotocol Voortgezet (Speciaal) Onderwijs

1. Inleiding
2. Toezicht en Signalering
  - 2.1 Toezicht op de naleving van de leerplichtwet door ouders/verzorgers en leerlingen
    - 2.1.1 Procedure verzuimmelding
  - 2.2 Toezicht op de naleving van de leerplichtwet door scholen
    - 2.2.1 Signalerende rol van leerplicht:

Deel III - Verzuimprotocol Schoolverzuim

1. In- en uitschrijvingen
2. Schoolverzuim
3. Verzuimregistratie
4. Schorsing
5. Onderwijs op afstand
6. Verwijdering
7. Thuiszitters: absoluut verzuimers en bemiddeling bij moeilijk plaatsbaren
8. Top talenten

Bijlagen:

Bijlage I	Melding verzuim aan leerplicht
Bijlage II	Schoolverzuim stappenplan
Bijlage III	Aanpak ziekteverzuim op school
Bijlage IV	Taken van de leerplichtambtenaar
Bijlage V	Afkortingenlijst

Deel I - Convenant Regionaal Verzuimprotocol Voortgezet (Speciaal) Onderwijs Regio Nijmegen

Convenant tussen de gemeenten in de regio Nijmegen en de besturen van de scholen voor voortgezet (speciaal) onderwijs betreffende het verbeteren van het handhavingsbeleid van de gemeenten en het versterken van het verzuimbeleid van de onderwijsinstellingen.

Partijen:

- De volgende gemeenten in de regio Nijmegen:
  - De gemeente Nijmegen, ten deze vertegenwoordigd door wethouder mw. R.D. Helmer-Englebert
  - De gemeente Wijchen, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder dhr. P.L.J. Loermans
  - De gemeente Beuningen, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder dhr. J.J. Driessen.
  - De gemeente Druten, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder dhr. S. van Elk.
  - De gemeente Berg en Dal, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder dhr. E.H.A. Weijers.
  - De gemeente Heumen, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder mw. E.J.M. de Swart.
  - De gemeente Mook en Middelaar, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder mw C.G.P.M. Peters.
- De volgende besturen voor voortgezet (speciaal) onderwijs in de regio Nijmegen:
  - Scholengroep Rijk van Nijmegen, ten deze vertegenwoordigd door. mw. Y. Ulenaers.
  - De Alliantie Voortgezet Onderwijs, ten deze vertegenwoordigd door. Dhr. H. Elbers.
  - Stichting Voortgezet Montessori Onderwijs Nijmegen en omstreken, ten deze vertegenwoordigd door mv. J. Stam.
  - Helicon Opleidingen, ten deze vertegenwoordigd door dhr. B. Kwakkel.
  - Scholengemeenschap voor Voortgezet Vrije Schoolonderwijs, ten deze vertegenwoordigd door mevr. W. Kasbergen.
  - St. Augustinusstichting, ten deze vertegenwoordigd door M. van Deutekom.
  - Stichting Pluryn, ten deze vertegenwoordigd door dhr. J.Coenders.
  - Bestuur Stichting Speciaal Onderwijs Tarcisiusschool, ten deze vertegenwoordigd door de dhr. H. Eisink.
  - Stichting praktijkonderwijs regio Nijmegen, ten deze vertegenwoordigd door dhr. E. Bouwens.
  - Kentalis Onderwijs, VSO de Marwindt, ten deze vertegenwoordigd door de heer P.J. Middel, regiodirecteur.

Nota bene:

- Voor 18+ers en leerlingen van het MBO, HBO en WO geldt andere wetgeving. Met het BVE is een apart verzuimprotocol vastgesteld voor leerplichtige leerlingen in het MBO.
- Het voortgezet speciaal onderwijs neemt een aparte positie in: formeel valt het VSO onder de wet op het primair onderwijs (de WPO) en de wet op de expertise centra (de WEC). Echter aangezien de leerlingen van het VSO in de leeftijdscategorie van het voortgezet onderwijs vallen en leerlingen uit de regio opvangen, hebben we in de regio Nijmegen besloten dat deze scholen aansluiten bij het Verzuimprotocol Voortgezet (Speciaal) Onderwijs Regio Nijmegen. Bij leerlingen die verzuimen wordt intensief contact met de leerplichtambtenaar onderhouden om steeds tot passende maatregelen te komen.
- Het Flex College is een bovenschoolse voorziening die onderwijs verzorgt namens de scholen waar de leerlingen een inschrijving hebben, maar daar (tijdelijk) geen onderwijs kunnen volgen. Hardnekkig verzuim is niet zelden de oorzaak. Het Flex College dient, net als de scholen voor voortgezet (speciaal) onderwijs, aan de leerplichtwet te voldoen. Bij leerlingen die verzuimen wordt intensief contact met de leerplichtambtenaar onderhouden om steeds tot passende maatregelen te komen.
- Voor in Duitsland wonende leerlingen, die in onze regio naar school komen vindt er tot op heden geen systematische samenwerking of overleg plaats met de Duitse gemeenten over verzuimbeleid en –aanpak. Dit ervaren we als een tekortkoming. Dit blijkt een probleem te zijn dat op landelijk niveau moet worden geregeld. In voorliggend verzuimprotocol kunnen we hier geen afspraken over maken.

Overwegende dat:

- passend onderwijs een recht is van elke leerplichtige leerling,
- schoolverzuim kan leiden tot voortijdig schoolverlaten,
- voortijdig schoolverlaten een maatschappelijk probleem is,
- alle partijen het belang van een goed verzuimbeleid onderkennen,
- een goed verzuimbeleid de basisvoorwaarde is voor de preventie van schoolverzuim,
- ouders/verzorgers en scholen de eerste sleutelpositie hebben in de preventie van schoolverzuim,
- de gemeenten verantwoordelijk zijn voor de handhaving van de leerplichtwet gericht op ouders/verzorgers en leerlingen,
- scholen én gemeenten in de praktijk op verschillende manieren omgaan met het melden, registreren en acteren op schoolverzuim,
- de jeugdarts van de GGD Gelderland-Zuid een cruciale rol speelt in het geval er sprake is van ziekteverzuim,
- voor het oplossen van knelpunten en het verbeteren van de relatie tussen gemeenten, schoolbesturen en onderwijsinstellingen ten behoeve van de bestrijding van verzuim, het van belang is dat de partijen tot een goede samenwerking komen,
- in de regio Nijmegen een verzuimprotocol een goed instrument is om tot een uniforme en duidelijke werkwijze aangaande het verzuim in het voortgezet (speciaal) onderwijs te komen.

Komen overeen als volgt:

Algemeen:

- De ingangsdatum van het convenant is 0. Vanaf deze datum is het opgestelde verzuimprotocol versie van kracht en functioneren alle partijen conform gemaakte afspraken.

Doel:

- Het convenant stimuleert de samenwerking tussen verschillende partijen om verzuim en voortijdig schoolverlaten te bestrijden, het verzuimbeleid van onderwijsinstellingen te versterken en handhavingsbeleid van de gemeenten te verbeteren.
- De partijen zullen zich gezamenlijk inspannen de afspraken zoals opgesteld in dit convenant na te komen en hindernissen weg te nemen. Hierbij hebben de verschillende partners verschillende rollen waarbij wordt uitgegaan van partnerschap.

Monitoring:

- De schoolbesturen en gemeenten (leerplichtambtenaren) zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van de afspraken gemaakt in het protocol.
- Vanaf schooljaar 2012-2013 bezoeken leerplichtambtenaren de scholen in de regio Nijmegen gericht op het verbeteren van het verzuimbeleid op de scholen en de uitvoering van de afspraken in het verzuimprotocol.
- Indien uit deze bezoeken blijkt dat een school(locatie) haar verzuimbeleid niet op orde heeft en zich niet aan het verzuimprotocol houdt, rapporteert de leerplichtambtenaar dit schriftelijk aan de schoolleiding van de desbetreffende school(locatie). Tijdens het schoolbezoek worden de bevindingen mondeling medegedeeld. De schoolleiding zal daarnaast altijd in de gelegenheid worden gesteld om ook schriftelijk te reageren op de bevindingen van de leerplichtambtenaar. Nadat de schoolleiding in de gelegenheid is gesteld schriftelijk te reageren, zal een kopie van de beschreven bevindingen van de leerplichtambtenaar, eventueel aangevuld met de bevindingen van de schoolleiding, aan het bestuur worden gestuurd.
- Het bestuur spreekt, na de melding van de leerplichtambtenaar, de school hierop aan, maakt afspraken over verbetering en informeert de leerplichtambtenaar over gemaakte afspraken.

Evaluatie:

- De betrokken gemeenten voeren jaarlijks een evaluatie van het verzuimbeleid uit met alle betrokken besturen. De gemeente Nijmegen neemt hiertoe het initiatief.
- De schoolleiding rapporteert hun bevindingen aan hun bestuur.
- Indien één van de besturen daar noodzaak toe ziet, kan het wenselijk zijn het regionaal verzuimprotocol aan te passen.
- Indien één van de partijen een aanpassing van het protocol wil, dient deze partij een goed beargumenteerd en gemotiveerd verzoek in te dienen bij de gemeente Nijmegen.
- De gemeente Nijmegen legt de aanpassing voor aan alle betrokken besturen en de betrokken regio gemeenten, waarna aanpassing slechts doorgevoerd wordt indien alle besturen en betrokken gemeenten schriftelijke goedkeuring hebben gegeven. Alle partijen dienen dan het aangepaste verzuimprotocol aan te houden.

- De gemeente Nijmegen draagt zorg voor de verspreiding van het aangepaste verzuimprotocol, zodat alle betrokken gemeenten, besturen en scholen op de hoogte zijn van de meest actuele versie.
- In het schooljaar 2018-2019 zal een evaluatie van het voorliggende verzuimprotocol worden gehouden. De gemeente Nijmegen neemt hiervoor het initiatief. Daarna zal er steeds na maximaal 4 jaar geëvalueerd worden of de afspraken in het protocol nog actueel en werkbaar zijn.

Duur en beëindiging convenant:

- Een schoolbestuur kan aangeven dat men de afspraken niet langer in redelijkheid kan uitvoeren.
- Het betreffende bestuur deelt dit schriftelijk mede aan de gemeente Nijmegen, inclusief de argumentatie en motivatie.
- De gemeente Nijmegen stelt de andere besturen en betrokken gemeenten in kennis van de wens van het bestuur dat het convenant wil beëindigen. Het convenant blijft voorsnog van kracht.
- Indien één van de betrokken gemeenten het convenant wil beëindigen, stelt deze alle andere partijen schriftelijk met onderbouwing op de hoogte.
- Als een schoolbestuur dat het convenant heeft ondertekend of één van de betrokken gemeenten, het convenant wil beëindigen, dient het convenant door alle betrokken besturen en gemeenten opnieuw geëvalueerd te worden. De gemeente Nijmegen neemt hiervoor het initiatief.

Aldus overeengekomen en ondertekend op 1 te Nijmegen.

- Scholengroep Rijk van Nijmegen, ten deze vertegenwoordigd door mw. Y.Ulenaers.
- De Alliantie Voortgezet Onderwijs, ten deze vertegenwoordigd door dhr. H. Elbers.
- Stichting Voortgezet Montessori Onderwijs Nijmegen en omstreken, ten deze vertegenwoordigd door mevr. J. Stam.
- Helicon Opleidingen, ten deze vertegenwoordigd door dhr. B. Kwakkel.
- Scholengemeenschap voor Voortgezet Vrije Schoolonderwijs, ten deze vertegenwoordigd door mevr. W. Kasbergen.
- St. Augustinusstichting, ten deze vertegenwoordigd door mevr. M. van Deutekom.
- Bestuur Stichting Pluryn, ten deze vertegenwoordigd door dhr. H. Eisink
- Stichting Praktijkonderwijs regio Nijmegen, ten deze vertegenwoordigd door dhr. E. Bouwens.
- Kentalis Onderwijs, VSO de Marwindt, ten deze vertegenwoordigd door PJ Middel, regiodirecteur.
- De gemeente Nijmegen, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder dhr. R.D. Helmer-Englebert.
- De gemeente Wijchen, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder dhr. P.L.J. Loermans.
- De gemeente Beuningen, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder dhr. J.J. Driessen.
- De gemeente Druten, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder dhr. J.J.M. van Dongen.
- De gemeente Berg en Dal, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder dhr. E.H.A. Weijers.
- De gemeente Heumen, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder mw. E.J.M. de Swart.
- De gemeente Mook en Middelaar, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder mevrouw C.G.P.M. Peters.

Deel II - Toelichting bij het Verzuimprotocol Voortgezet (Speciaal) Onderwijs

1. Inleiding

Steeds meer onderzoeken laten zien dat signalen van schoolverzuim zich in een vroeg stadium aandienen. Een adequaat verzuimbeleid in het voortgezet (speciaal)onderwijs is een belangrijk preventief middel om verzuim en eventueel voortijdig schoolverlaten op latere leeftijd te voorkomen en mogelijke andere problematieken te signaleren. Net als scholen en leerplichtambtenaren hebben ouders/verzorgers en leerlingen verantwoordelijkheden en taken die uitgevoerd dienen te worden. Al deze partijen zijn maatschappelijk verantwoordelijk om leerlingen een goed vooruitzicht op de toekomst te bieden.

In het Regionaal Verzuimprotocol Voortgezet (Speciaal) Onderwijs zijn de afspraken en verwachtingen over de samenwerking vastgelegd tussen de betrokken gemeenten en de in het convenant genoemde besturen Voortgezet (Speciaal) Onderwijs.

In dit protocol zijn afspraken vastgelegd die voortvloeien uit de geldende wet- en regelgeving en de afspraken om schoolverzuim te voorkomen. Het protocol bevat afspraken betreffende de in- en uitschrijvingen van een leerling, wat er precies onder verzuim wordt verstaan, hoe verzuim gemeld wordt en wie welke verantwoordelijkheid draagt en de rol van de leerplichtambtenaar hierin.. Het is een ondersteunende en praktische handreiking om het verzuimbeleid uit te voeren. Het schept duidelijkheid naar scholen, ouders/verzorgers en leerplichtambtenaren over regels, afspraken en taken.

Samenwerking

Gemeenten (wethouders), onderwijsinstellingen (schoolbesturen) en ouders/verzorgers hebben de verantwoordelijkheid om een omgeving te scheppen waar leerlingen een zo goed mogelijke toekomst tegemoet gaan. Om gemeenten, onderwijsinstellingen en ouders/verzorgers als een geheel ervoor te laten zorgen dat leerlingen hun kansen in de maatschappij vergroten, dienen verschillende partijen samen te werken, zodat leerlingen primair met een startkwalificatie de school verlaten. Ten aanzien van jongeren waarvoor de kwalificatieplicht, volgens de Leerplichtwet, niet van toepassing is, is toe leiding naar een plek op de arbeidsmarkt het doel. De partijen zien er in de samenwerking op toe dat leerlingen passend onderwijs kunnen volgen, niet verzuimen en na eventueel verzuim weer snel terug naar school gaan of een aangepast, passend onderwijsaanbod volgen, indien nodig ondersteund met een zorgaanbod. De leerlingen hebben zo een betere kans om gericht geholpen te worden, hun schoolcarrière te vervolgen en hun toekomstkansen te vergroten.

- Ouders/verzorgers hebben een primaire rol in de preventie van verzuim. Vanuit huis dient meegegeven te worden dat geregeld schoolbezoek, volgens het dagelijkse lesrooster de norm is, en belangrijk is voor de toekomst. In de wet is vastgelegd dat ouders/verzorgers van kinderen die onder de Leerplichtwet vallen verplicht zijn er voor te zorgen dat deze als leerling staat ingeschreven bij een school en dat de leerling na de inschrijving, deze geregeld bezoekt. (Een leerplichtige leerling mag geen les en/of praktijktijd verzuimen).
- De school heeft eveneens een cruciale rol ter voorkoming en bestrijding van verzuim. Door op tijd signalen te herkennen en hierop in te spelen, kan veel verzuim voorkomen worden. Hierbij is een adequate verzuimregistratie een essentieel instrument om eventuele problemen goed in kaart te brengen. Indien nodig worden andere externen zoals hulpverleningsinstanties ingeschakeld om de leerling en eventueel ouders/verzorgers verder te begeleiden. Door middel van goede registratie en melding, kunnen deze externen gepaste hulp aanbieden. Opgemerkt moet worden dat hulp helaas niet altijd direct geboden kan worden omdat instellingen wachtlijsten en/of lange doorlooptijden kennen. Binnen de grenzen van dit protocol kunnen we daar echter geen invloed op uitoefenen.
- De gemeenten hebben een wettelijke taak op het gebied van de leerplicht. De gemeenten zien door middel van handhaving toe op de naleving van de Leerplichtwet door zowel ouders/verzorgers als leerlingen.
- Het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet door scholen, ligt per 1 januari 2012 bij de onderwijsinspectie. Aangezien de leerplichtambtenaar voor een goede uitoefening van zijn of haar

taak afhankelijk is van een adequate verzuimregistratie en een tijdige melding van verzuim door scholen, heeft de leerplichtambtenaar een signalerende taak ten aanzien van de verzuimregistratie en het meldgedrag van scholen aan de inspectie.

- Met ingang van 1 januari 2015 is gebruik van de Verwijsindex in de wet opgenomen. De verwijsindex is een systeem waarin hulpverleners en andere professionals de persoonsgegevens registreren van de jongeren (tot 23 jaar) waarover zij zich zorgen maken. Deze registratie bevat geen inhoudelijke informatie. Duidelijk wordt dan welke andere hulpverlener zich mogelijk ook actief met de situatie van dit kind (jongere) bezig houdt. Met het afgeven van een signaal in de verwijsindex, wordt het netwerk rondom een kind/jongere in beeld gebracht. Het zorgt ervoor dat de hulpverleners elkaar snel weten te vinden.

Nota bene: de afgelopen jaren is de inzet van leerplicht landelijk steeds meer verschoven van curatief naar preventief: schoolverzuim zoveel mogelijk voorkomen. Dit houdt in dat de leerplichtambtenaar er op gericht is om in een vroegtijdig stadium schoolverzuim te signaleren, op te pakken en op een meer intensieve manier te begeleiden. Denk aan: actieve deelname van leerplicht aan overleggen met partijen in het veld (sociale wijkteams, overleggen in het kader van VSV, afstemming met de afdeling jeugdgezondheidszorg (JGZ) van de GGD, etc.) om hen – los van casuïstiek – te informeren en te adviseren, maar ook afspraken te maken over een goede begeleiding van jongeren. Leerplicht heeft door de jaren heen veel kennis en ervaring opgedaan met wat wel en niet werkt om jongeren en/of hun ouders in beweging te krijgen. Tegelijkertijd is leerplicht van anderen afhankelijk om oplossingen voor jongeren daadwerkelijk gerealiseerd te krijgen (onderwijs, hulpverlening, werkbedrijf).

2. Toezicht en Signalering

2.1 Toezicht op de naleving van de leerplichtwet door ouders/verzorgers en leerlingen

Door middel van de leerplichtadministratie zien gemeenten erop toe dat alle leerplichtige leerlingen een inschrijving bij een school hebben en deze daadwerkelijk bezoeken. Alle kinderen die in Nederland wonen of langere tijd verblijven, hebben de plicht naar school te gaan. Kinderen zijn leerplichtig op de eerste dag van de maand, die volgt op de maand dat het 5 jaar is geworden. De leerplicht geldt tot einde van het schooljaar waarin de leerling 16 jaar wordt of aan het einde van het schooljaar na afloop waarvan de jongere tenminste 12 volledige schooljaren één of meer scholen heeft bezocht. Aansluitend zijn leerlingen die geen startkwalificatie hebben behaald, kwalificatieplichtig. Dit houdt in dat jongeren tot 18 jaar onderwijs moeten volgen tot zij een startkwalificatie hebben. Een startkwalificatie is een HAVO-diploma, VWO-diploma of een MBO-diploma op niveau 2 of hoger. De kwalificatieplicht is één van de maatregelen die de Rijksoverheid heeft ingesteld om schooluitval van jongeren tegen te gaan en de kansen van startende jongeren op de arbeidsmarkt te vergroten.

Nota bene: Voor sommige leerlingen met een intensieve ondersteuningsbehoefte is een startkwalificatie niet altijd haalbaar. Daarom worden leerlingen die het praktijkonderwijs succesvol hebben verlaten en daarvoor een getuigschrift ontvangen vrijgesteld van de kwalificatieplicht. Evenals jongeren die in het voortgezet speciaal onderwijs het uitstroomprofiel arbeidsmarktgericht of dagbesteding hebben gevolgd. Zij kunnen een programma volgen dat bij hen past. Deze jongeren behoren niet tot de groep VSV-ers.

De gemeenten zijn verplicht tot het houden van een leerplichtadministratie en het registreren van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten. In deze administratie zitten alle in het verzorgingsgebied van de gemeente of regio wonende leerplichtigen. Voor het goed bijhouden van de leerplichtadministratie zijn de onderwijsinstellingen verplicht om alle in- en uitschrijvingen, bijbehorende mutaties en verzuimmeldingen binnen 7 dagen door te geven via BRON van DUO.

We onderscheiden de volgende vormen van verzuim:

- Absoluut verzuim: Als een kind/jongere niet (meer) staat ingeschreven bij een school of onderwijsinstelling.
- Relatief verzuim:
  - Opeenvolgend verzuim van 16 uur of meer in een periode van 4 lesweken;
  - Regelmatig te laat komen;
  - Opvallend ziekteverzuim;
  - Veelvuldig ziekteverzuim;

- Signaal verzuim, gerelateerd aan (vermoedelijke) achterliggende problematiek. Hiervoor geldt geen minimum aantal uur of keer verzuim. Bij signaal verzuim mag altijd gemeld worden.
- Luxe verzuim: vrije dag(en) zonder toestemming van directeur of leerplichtambtenaar.

2.1.1 Procedure verzuimmelding

Na de signalering en registratie van (vermoedelijk) ongeoorloofd schoolverzuim neemt de school onmiddellijk contact op met de ouders/verzorgers van de leerling om duidelijkheid te scheppen over de oorzaak van verzuim. (N.B. Op p.9 wordt nader omschreven wat onder ongeoorloofd verzuim wordt verstaan en in bijlage II wordt nader beschreven hoe met welk type verzuim moet worden omgegaan.) Bij een melding aan de leerplichtambtenaar stelt de school de ouders/verzorgers hiervan schriftelijk in kennis. De school meldt het (vermoedelijk) ongeoorloofd verzuim van een leerplichtige leerling via het Verzuimloket van DUO aan de leerplichtambtenaar en zendt per e-mail een actueel verzuimoverzicht aan de leerplichtambtenaar. (De scholen in het primair onderwijs zijn niet aangesloten op het Verzuimloket van DUO. Zij melden rechtstreeks aan de leerplichtambtenaar van woongemeente van de leerling totdat een aansluiting op het Verzuimloket gerealiseerd is.)

Nota bene: er zijn leerlingen met een inschrijving op een school of onderwijsinstelling die les- en of praktijktijd volgen op een andere onderwijslocatie die geen BRIN nummer hebben en niet onder het direct bevoegd gezag vallen van de school van inschrijving (bijv. Flex College, Eigenwijs, VAVO e.d.). De leslocatie waar de leerling les en of praktijktijd volgt dient een verzoek tot melding in bij de verzuimcoördinator van de school waar de leerling zijn inschrijving heeft. De school van inschrijving draagt er zorg voor dat de melding binnen 2 lesdagen wordt gedaan bij het Verzuimloket van DUO.

Bij bureau Leerplicht Nijmegen wordt, nadat de melding is ontvangen, een intake gedaan door een beëdigd leerplichtambtenaar intake van bureau Leerplicht. Bij de intake wordt contact opgenomen met de school en wordt beschikbare informatie opgevraagd over de leerling en zijn/haar omstandigheden (verzuim, zorg, eventueel betrokken hulpverlening, gezinssituatie, persoonlijke omstandigheden). Als de intake is afgerond, wordt de melding overgedragen aan een beëdigd behandelend leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar start vervolgens een onderzoek. Bij de regiogemeenten wordt de intake door de behandelend leerplichtambtenaar gedaan.

Het onderzoek van de leerplichtambtenaar richt zich op:

- het verzamelen van informatie,
- het analyseren van feiten en omstandigheden,
- het betrekken van de direct betrokkenen,
- inwinnen van adviezen van deskundigen
- en het motiveren van partijen om tot een oplossing te komen.

De leerplichtambtenaar kan ouders en/of leerling dwingend adviseren (hun kind) naar school te (laten) gaan. Als dwingend advies niet oplevert dat de leerling (op regelmatige basis) naar school gaat, dan kan de leerplichtambtenaar proces verbaal opmaken en zal (indien het OM besluit te vervolgen) de rechter een uitspraak doen.

Het proces verloopt als volgt:

- De leerplichtambtenaar neemt contact op met alle betrokkenen zoals de school, ouders/verzorgers en de leerling om een analyse te maken van de situatie en de mogelijke oorzaak van het verzuim vast te stellen.
- De leerplichtambtenaar vraagt de school welke acties de school heeft ondernomen om het verzuim en/of het te laat komen aan te pakken.
- Indien blijkt dat er achterliggende problematiek aanwezig is, stimuleert de leerplichtambtenaar ouders en/of leerling om deel te nemen aan een eventueel hulpverleningstraject.
- De leerplichtambtenaar informeert de school over de te ondernemen stappen en betreft de school in het traject waar nodig of mogelijk.
- De leerplichtambtenaar rapporteert aan school over het verloop en het eventuele resultaat van het traject.
- Als de leerplichtambtenaar besluit om proces verbaal op te maken vraagt hij de school om over het verzuim een verklaring af te leggen.
- In het proces verbaal geeft de leerplichtambtenaar aan het Openbaar Ministerie een strafadvies.
- Als het proces verbaal is opgemaakt, dan wordt het toegestuurd aan het Openbaar Ministerie. Het Openbaar Ministerie beoordeelt of er vervolging plaatsvindt of niet.

- Als er wordt overgegaan tot vervolging, dan doet de Raad voor de Kinderbescherming een strafonderzoek.
- De RvdK geeft op basis van dat onderzoek ook een strafadvies aan het OM.
- Vervolgens krijgen de jongere en zijn/haar ouders een oproep om voor de kanton- of kinderrechtter te verschijnen (OTP..). Bij de rechtszitting is de leerplichtambtenaar en een medewerker van de RvdK aanwezig.
- De rechter hoort alle partijen en doet een uitspraak. Vaak wordt een (deels) onvoorwaardelijke of voorwaardelijke taakstraf opgelegd, al dan niet in combinatie met aanvullende voorwaarden. Dit betreft vaak gedwongen deelname aan hulpverleningstrajecten Hulp en Steun (bijvoorbeeld begeleiding door jeugdreclassering).
- Het kan ook zijn dat de RvdK, tijdens het strafonderzoek besluit dat uitgebreid onderzoek nodig is naar de jongere en de gezinssituatie waarin de jongere opgroeit. Een dergelijk onderzoek kan leiden tot een verzoek aan de rechter, tot bijvoorbeeld een onder toezicht stelling van de jongere.

Nota bene: de doorlooptijden van opmaak PV tot het ter zitting komen van de zaak duurt 3 tot 6 maanden. Het OM onderzoekt momenteel de mogelijkheden om de doorlooptijden te verkorten.

Als er alleen sprake is van een lichte vorm van verzuim (bijvoorbeeld regelmatig te laat komen) én er is geen sprake van achterliggende problematiek, dan kan de leerplichtambtenaar de leerling tijdens een spreekuur op school oproepen voor een gesprek. Een dergelijk gesprek kan in veel gevallen voortdurend licht verzuim voorkomen. Als een leerling zijn gedrag niet verbetert, dan kan de leerplichtambtenaar, de leerling een HALT-straf opleggen. Door direct en op een grondige manier in te grijpen, voorkomt Halt dat gedrag van kwaad tot erger wordt. De Halt-straf heeft tot doel grensoverschrijdend gedrag zo vroeg mogelijk te stoppen en te voorkomen dat een jongere in het strafrechtelijke circuit terecht komt. Halt biedt jongeren de kans om hun strafbare gedrag recht te zetten zonder dat dit langdurige gevolgen heeft. Als een jongere de Halt-straf naar behoren afrondt, voorkomt hij op deze manier een justitiële aantekening. Dat betekent niet dat een Halt-straf vrijblijvend is: als een jongere niet meewerkt aan zijn Halt-straf wordt door de leerplichtambtenaar alsnog een proces verbaal opgemaakt en komt hij alsnog in contact met Justitie.

Verder kan het OM een proces verbaal ook afdoen met een boete of een schikkingsvoorstel. Dit gebeurt bijvoorbeeld als er sprake is van luxe verzuim. In dat geval vindt er ook geen onderzoek door de RvdK plaats.

2.2 Toezicht op de naleving van de leerplichtwet door scholen

Toezicht op de uitvoering van de leerplichtwet is een middel om het verzuimbeleid op orde te krijgen. Toezicht op de naleving van de leerplichtwet door scholen valt per 1 januari 2012 onder de wettelijke taak van de onderwijsinspectie. De leerplichtambtenaar heeft ten aanzien van deze taak een signalerende rol. De leerplichtambtenaar wordt geacht signalen over het niet voldoen aan de leerplichtwet door scholen, door te geven aan de inspectie. De ernst van het signaal dat de leerplichtambtenaar aanlevert, is bepalend voor de vervolgacties van de inspectie.

De leerplichtambtenaar is, zoals in de inleiding al gezegd, voor de uitvoering van zijn taak afhankelijk van een goede verzuimregistratie door scholen en van het meldgedrag van scholen. Als toezichthouder ten aanzien van ouders en leerlingen heeft de leerplichtambtenaar de bevoegdheid om scholen en instellingen te betreden, inlichtingen te vorderen en meer specifiek om de leerlingenadministratie van scholen en instellingen in te zien en in kopie mee te nemen. Het gaat hierbij specifiek om verzuimoverzichten, in- en uitschrijvingen, vrijstellingsadministratie en om informatie gerelateerd aan een casus.

De samenwerking tussen school en leerplichtambtenaar bestaat hieruit dat, dat wat tijdens controles van leerplicht op schoolniveau wordt geconstateerd, in samenspraak en in samenwerking wordt bijgesteld en verbeterd. Dit betekent dat er altijd uitgebreid contact is met de schoolleiding over constatering en over mogelijke verbeterpunten. Indien de uitvoering van het verzuimbeleid op scholen op termijn niet verbetert, dan zal de leerplichtambtenaar signalerend optreden. Dit betekent dat de leerplichtambtenaar indien nodig een signaal afgeeft aan de inspectie. De inspectie zal vervolgens dit signaal wegen en indien zij dit noodzakelijk acht een onderzoek starten naar de uitvoering van het verzuimbeleid op school. Nota bene: de inspectie kan uiteraard te allen tijden ook zelf een onderzoek starten naar het verzuimbeleid op een school. Deze signalerende bevoegdheid van de leerplichtambtenaar én de toezichthoudende rol van de inspectie bij wet geregeld.

Het risicogerichte toezicht van de onderwijsinspectie op het verzuimbeleid van scholen vindt plaats naar aanleiding van signalen. Leerplichtambtenaren zijn de belangrijkste bron van signalen voor de inspectie. Leerplichtambtenaren zijn toezichthouders in de zin van de Leerplichtwet en de Algemene wet bestuursrecht. Op basis van deze wetten mogen zij onderzoek uitvoeren op scholen om hun taak - toezicht op de naleving van de leerplichtwet door ouders en leerlingen - naar behoren uit te kunnen voeren. Zo moeten zij de schooladministratie kunnen inzien om in- en uitschrijvingen van een bepaalde leerling en de aan- en afwezigheid van die leerling te kunnen controleren. Hierbij kunnen zij constateren dat een school de naleving van de Leerplichtwet niet op orde heeft. Leerplichtambtenaren kunnen hierover signalen afgeven bij het loket Signalenbox van de inspectie (telefonisch of per e-mail). De inspectie neemt signalen mee in het reguliere toezicht, of treedt bij een ernstig signaal direct op. Naast de leerplichtambtenaren (gemeenten) kunnen anderen, zoals ouders, leerlingen en docenten, een signaal afgeven bij het loket. Het loket is niet de enige wijze waarop signalen binnenkomen, ook via het eigen netwerk van de inspectie of tijdens werkzaamheden van inspecteurs en andere medewerkers van de inspectie worden signalen opgepikt.

2.2.1 Signalerende rol van leerplicht:

Landelijk wordt op verschillende manieren invulling gegeven aan deze signalerende rol van de leerplichtambtenaar:

Samenwerkingsovereenkomst met de onderwijsinspectie

Er zijn gemeenten die een samenwerkingsovereenkomst zijn aangegaan met de inspectie. In een samenwerkingsovereenkomst spreken de inspectie en gemeente een taakverdeling af volgens een vaststaand toetsingskader. Tot nu toe zijn er in den lande tien van dergelijke samenwerkingsovereenkomsten gesloten waaraan in het totaal 53 gemeenten deelnemen, inclusief de vier grote steden. Gemeenten met een samenwerkingsovereenkomst controleren scholen namens de onderwijsinspectie op hun verzuimbeleid en het melden en registreren van verzuim. Dit gebeurt volgens het toetsingskader en de werkwijze die met de inspectie zijn ontwikkeld. Kern van de overeenkomst is dat de gemeente voor de inspectie het onderzoek uitvoert naar naleving door de school. Vervolgens kan, indien nodig, in verschillende signaleringsronden een dossier worden opgebouwd dat na drie signaleringen aan de inspectie kan worden overgedragen. De inspectie legt een bestuurlijke boete op als het onderzoek juist is uitgevoerd en er geen bijzondere omstandigheden zijn om af te wijken. Vervolgens start de inspectie samen met de gemeente een (vierde) controle. Ter verduidelijking: hoewel de gemeente de controles uitvoert, is het toezicht formeel belegd bij de inspectie

Signalenbox

Er zijn gemeenten die individuele signalen afgeven bij het loket signalenbox. Dit houdt in dat bijvoorbeeld iedere melding die te laat wordt gedaan door een school, een signaal wordt afgegeven in de signalenbox. Dit gebeurt ook als in- en afschrijvingen te laat blijken te zijn doorgegeven aan BRON van DUO, als afgegeven vrijstellingen niet blijken te voldoen aan wet- en regelgeving, als er geen verzuimoverzicht kan worden overhandigd of als verzuimoverzichten niet correct of incompleet blijken te zijn enzovoort.

Nijmeegse afspraken

In de regio Nijmegen hebben we in het schooljaar 2012-2013 met de schoolbesturen een tussenvorm afgesproken, waarbij we eerst in gezamenlijkheid eventuele tekortkomingen/ontwikkelpunten in beeld brengen in de veronderstelling dat alle partijen de intentie hebben om het verzuimbeleid op orde te hebben of te krijgen en daarmee te voldoen aan de daaraan gestelde wettelijke eisen. Er is een opschalingsmodel afgesproken. Als bij het 3^e schoolbezoek de naleving van de leerplichtwet nog niet op orde is, dan zal een signaal worden afgegeven aan de inspectie. Het verzuimprotocol dat in het schooljaar 2012-2013 is opgesteld is destijds voorgelegd aan de inspectie. De opmerkingen die destijds zijn gemaakt door de inspecteur die betrokken is bij Nijmeegse scholen zijn verwerkt in de definitieve versie van 22 april 2013.

Jaarlijkse schoolbezoeken:

Bureau Leerplicht legt jaarlijks schoolbezoeken af en legt hun bevindingen in een schriftelijke rapportage vast. Het bijgevoegde document 'onderzoek rapportage voor gemeentelijke toetsing verzuim en voortijdig schoolverlaten' vormt het format voor deze jaarlijkse schoolbezoeken. In de rapportage legt de leerplichtambtenaar het verzuimbeleid van de school, zijn aanbevelingen en zijn bevindingen bij rechtmatigheidscontroles vast. Zowel de directeur als het bestuur worden geïnformeerd over de bevindingen. Aan het schooldossier is een signaleringskader gekoppeld.

Bevindingen

Afhankelijk van de bevindingen wordt aangegeven of het verzuimbeleid en de uitvoering daarvan:

- *Goed:* De school heeft een verzuimprotocol, met correcte beschrijving van de procedures, en de administratie, meldgedrag en besluitvorming rondom vrijstellingen is goed op orde.
- *Voldoende:* De school heeft het beleid op orde, er is een verzuimprotocol, maar er zijn verschillen in besluitvorming, melden van verzuim, verwerking in- en afschrijvingen en/of verantwoording of uitvoering (er is een verschil tussen theorie en praktijk).
- *Matig:* De school heeft het beleid niet op orde, er is een verzuimprotocol waar de procedures niet correct zijn opgenomen, verschillen in besluitvorming, melden van verzuim, verwerking in- en afschrijvingen en/of verantwoording.
- *Onvoldoende:* Kenmerken zijn onder andere: late registratie in- en afschrijvingen bij DUO, niet of niet consequent melden van verzuim, geen actuele verzuimregistratie, vrijstellingsbeleid dat niet consequent en eenduidig wordt toegepast en moeilijk of niet kunnen verantwoorden van dit beleid of het geheel of gedeeltelijk ontbreken van bovengenoemde onderwerpen.

Opschalingsmodel

Wanneer bij het schoolbezoek geconstateerd wordt dat wet-en regelgeving niet wordt nagekomen dan dient dit binnen drie maanden worden aangepast. Drie maanden nadat de constatering is gedaan zal een hercontrole op dat onderdeel plaats vinden. Indien dan geen verbetering wordt vastgesteld zal een gesprek plaats vinden met de wethouder en het bestuur. Wanneer ook dit geen verbetering oplevert wordt de onderwijsinspectie geïnformeerd..

Evaluatie van het functioneren van leerplicht

Onderdeel van de jaarlijkse schoolbezoeken is eveneens een evaluatie van de dienstverlening van leerplicht aan de scholen. Hiervoor is een vragenlijst over het functioneren van leerplicht onderdeel van het gespreksformat dat wordt gebruikt tijdens de schoolbezoeken (zie bijlage 'onderzoek rapportage voor gemeentelijke toetsing verzuim en voortijdig school verlaten'). Een weergave van de beoordeling van de betreffende school is eveneens onderdeel van de rapportage die wordt gemaakt naar aanleiding van het jaarlijkse schoolbezoek.

Deel III - Verzuimprotocol Schoolverzuim

1. In- en uitschrijvingen

Ouders/verzorgers zijn verplicht hun leerplichtig kind op een erkende school of onderwijsinstelling in te schrijven en te zorgen dat de leerling regelmatig de school bezoekt (lpw, art.2). Bij uitschrijving van de leerling geldt dat de school de leerling pas mag uitschrijven, nadat de inschrijving via BRON is geregeld (lpw, art. 10) of als ouders aannemelijk kunnen maken dat er een nieuwe school van inschrijving is. Scholen zijn vanaf 1 januari 2012 wettelijk verplicht in- en afschrijvingen binnen 7 dagen via BRON te melden. Leerplicht controleert wekelijks of alle bij de gemeente ingeschreven leerplichtigen staan ingeschreven op een school. In de periode na de zomervakantie tot en met 1 oktober wordt hier intensief op gecontroleerd en actie op ondernomen om er voor te zorgen dat alle leerplichtigen op 1 oktober (de tel- en bekostigingsdatum) daadwerkelijk staan ingeschreven op een school.

Er zijn in de regio Nijmegen duidelijke afspraken gemaakt wanneer een leerling de overstap maakt van basis naar voortgezet onderwijs én van voortgezet onderwijs naar vervolgonderwijs. Deze afspraken ondersteunen een overstap naar een gepaste volgende opleiding. Leerlingen die gevolgd worden bij deze kritieke overstap, lopen minder risico om uit te vallen en hebben meer kans om bij de volgende opleiding aan te komen.

Het samenwerkingsverband heeft een aantal wettelijke taken. De belangrijkste hiervan is het maken van een ondersteuningsplan. Hierin leggen de schoolbesturen in het samenwerkingsverband ten minste eenmaal in de 4 jaar afspraken vast over hoe voor elke leerling zo goed mogelijk passend onderwijs kan worden gerealiseerd. Ook heeft het samenwerkingsverband de taak om te beslissen of een leerling wordt toegelaten tot het (v)so. Hiervoor vraagt het samenwerkingsverband advies aan deskundigen. Bij een positief besluit geeft het samenwerkingsverband een toelaatbaarheidsverklaring af met de startdatum en einddatum en het overeengekomen bekostigingsniveau van de ondersteuning. De Inspectie van het Onderwijs ontwikkelt een concepttoezichtkader om toezicht te houden op de naleving van deze taken. (steunpuntpassendonderwijs-vo.nl).

2. Schoolverzuim

In de leerplichtwet van 1969 wordt onderscheid gemaakt tussen geoorloofd en ongeoorloofd schoolverzuim:

Geoorloofd schoolverzuim houdt verzuim met een geldige reden in. Een geldige reden kan zijn ziekte, schorsing of vrijstelling van schoolbezoek. Vrijstelling kan worden verleend door de directeur (tot en met 10 schooldagen) of de leerplichtambtenaar (bij meer dan 10 schooldagen).

Ongeoorloofd schoolverzuim houdt verzuim in zonder geldige reden. Hierbij worden twee soorten verzuim onderscheiden: absoluut en relatief verzuim.

- Van **absoluut verzuim** is sprake als een leerplichtig kind/jongere niet bij een school of onderwijsinstelling staat ingeschreven.
- Van **relatief verzuim** is sprake als een leerling wel staat ingeschreven op een school of onderwijsinstelling, maar zonder geldige reden afwezig is. Hiertoe wordt ook regelmatig te laat komen of regelmatig ziek zijn zonder reden (ziek melden zonder daadwerkelijk ziek te zijn) gerekend. Hierbij is nog geen sprake van ernstig verzuim, maar het kan een indicatie zijn van een onderliggend probleem. Relatief verzuim wordt verdeeld in signaalverzuim, wettelijk verzuim en luxe verzuim.
  - Van **signaalverzuim** is sprake wanneer het verzuim een symptoom is van een onderliggende problematiek. Hierbij kan het gaan om problemen thuis, opvoedingsproblemen, leerproblemen, motivatieproblemen, gezondheidsproblemen, gedragsstoornissen etc. Indien sprake is van een onderliggend probleem, dient indien nodig externe hulp te worden ingeschakeld.
  - Van **wettelijk verzuim** is sprake als een leerling in een periode van vier opeenvolgende lesweken in totaal 16 uren les- of praktijktijd zonder geldige reden heeft verzuimd. De leerplichtwet verbindt aan dit verzuim (art 21 en 21a lpw 1969) de verplichting voor het hoofd van de school om hiervan onverwijld kennis te geven aan B&W.
  - Van **luxe verzuim** is sprake wanneer een leerling zonder toestemming verzuimt vanwege familiebezoek of extra vakantie.

Wanneer gemeld moet worden is verder beschreven in bijlage I en II.

3. Verzuimregistratie

De school komt als eerste in aanraking met verzuim. Hierbij is het cruciaal om door middel van een goed bijgehouden administratie inzicht in verzuimgedrag te verkrijgen. Een correcte verzuimregistratie, houdt in dat het volgende wordt vermeld:

- datum verzuim,
- te laat komen en het uur waarop de leerling te laat komt, aantal uren verzuim of hele dagen verzuim,
- reden van het verzuim (reden onbekend, niet legitiem of achteraf gemeld),
- geoorloofd of ongeoorloofd verzuim.

De school registreert eveneens:

- ondernomen acties/maatregelen,
- resultaat,
- datum van melding verzuimloket.

Deze informatie is voor de leerplichtambtenaar opvraagbaar als een leerling wordt gemeld via het verzuimloket van DUO evenals een verzuimoverzicht van een leerling per periode. Scholen die nog niet kunnen melden via het verzuimloket geven deze informatie weer in hun rechtstreekse melding bij de leerplichtambtenaar van de woongemeente van de leerling.

Ouders/verzorgers zijn verplicht om, zolang deze is ingeschreven, afwezigheid van hun kind aan de school door te geven en om de reden van afwezigheid door te geven (lpw, art. 11, 12 en 13). De school registreert elk verzuim dagelijks en registreert welke leerlingen afwezig zijn. Indien een bericht van de ouders/verzorgers ontbreekt, neemt de school direct contact op met de ouders/verzorgers voor verdere informatie. Op deze manier kan het verzuimgedrag per leerling achterhaald worden. Daarnaast informeert de school de ouders/verzorgers ieder jaar in de schoolgids over het verzuimbeleid.

Verdere eisen die de inspectie stelt aan de verzuimregistratie:

- De aanwezige methode van registratie dient systematisch van opzet te zijn. Een registratie is systematisch als er een goede beschrijving is van wat er geregistreerd moet worden, hoe dit geregistreerd wordt, wie waarvoor verantwoordelijk is en wat de frequentie is. De registratie dient inzichtelijk, actueel en betrouwbaar te zijn.
- De registratie is zodanig dat op de juiste gronden en binnen de wettelijke termijnen melding van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten plaatsvindt.
- Er dient intern een controle plaats te vinden op de werking en het gebruik van het systeem. Op basis van deze controle vindt, indien nodig, een bijstelling plaats. Doel hiervan is de uitvoering van de afspraken omtrent registratie, signalering en melding persoonsafhankelijk en objectief te laten zijn.

4. Schorsing

De meeste leerlingen worden zonder problemen tot de school toegelaten en krijgen nooit met een schorsing of verwijdering te maken. Soms ziet een directeur echter geen andere mogelijkheid dan schorsing of verwijdering. Aangezien een dergelijke maatregel soms toch noodzakelijk is, zijn we in de regio Nijmegen van mening dat we ook hierover goede procedures moeten afspreken. Mocht het in een voorkomend geval noodzakelijk zijn om een dergelijke maatregel te treffen, dan dient een procedure te worden gestart waarbij alle partijen op de hoogte zijn van de voorschriften:

De bevoegdheid tot toelating en schorsing of verwijdering van leerlingen berust bij het bevoegd gezag van een school. Desgewenst kan het bevoegd gezag deze bevoegdheid mandateren aan de directeur van een school. Een dergelijke regeling zal dan wel formeel moeten zijn vastgelegd.

Het bevoegd gezag kan met opgave van redenen een leerling voor een periode van ten hoogste één week schorsen (maximaal 5 schooldagen) bij aanleidingen zoals:

- fysiek geweld tegen personeel of medeleerlingen,
- intimidatie / bedreigen met fysiek geweld tegen personeel of medeleerlingen,
- verbaal geweld tegen personeel of medeleerlingen,
- discriminatie/racisme tegen personeel of medeleerlingen,
- seksueel misbruik/seksuele intimidatie/ongewenst seksueel getint gedrag tegen personeel of medeleerlingen,
- pesten/treiteren van medeleerlingen zodat zij zich niet veilig voelen op school,
- bezit en/of gebruik van drugs of alcohol,

- bezit en/of gebruik van wapens,
- bezit en/of gebruik van vuurwerk,
- herhaaldelijk wangedrag van een leerling met een negatieve invloed op de lessen en/of de andere leerlingen;
- crimineel gedrag zoals diefstal, heling, beroving,
- fraude,
- herhaaldelijke verstoring van de orde, rust en veiligheid op school,
- bedreiging door ouders/verzorgers.

De procedure betreft:

- een schriftelijke kennisgeving met de aanzegging en de reden tot schorsing, de data waarop de leerling geschorst is, aan de ouders/verzorgers, met afschriften aan de leerplichtambtenaar en, indien de schorsing meer dan één lesdag bedraagt, de onderwijsinspectie. In deze schriftelijke kennisgeving dienen ouders nadrukkelijk gewezen te worden op de mogelijkheid schriftelijk bezwaar aan te tekenen tegen de beslissing.
- Na een schorsing vindt een multidisciplinair overleg plaats waarin de schorsing besproken wordt.
- De ouders/verzorgers worden voor een gesprek uitgenodigd.
- Na een gesprek met de ouders/verzorgers waarin heldere afspraken worden gemaakt over de voorwaarden waaronder de leerling weer toegelaten kan worden tot de lessen, wordt de leerling weer toegelaten tot de lessen.
- De school draagt er zorg voor dat de leerling in de periode van schorsing onderwijs kan volgen.
- In het geval een schorsing noodzakelijk is kan, indien gewenst, het ondersteuningsplatform gevraagd worden mee te denken en te adviseren over mogelijke maatregelen ter voorkoming van verzuim en/of uitval.

N.B.: In uitzonderlijke gevallen kan een schorsing gemotiveerd worden verlengd met 5 dagen. Bij overschrijding van de eerste 5 dagen moet in principe een interne oplossing worden gezocht. Vanzelfsprekend kan het voorkomen dat daar echt geen mogelijkheden voor zijn, dan is overleg hierover met de leerplichtambtenaar en/of onderwijsinspecteur altijd gewenst.

5. Onderwijs op afstand

Indien een leerling meerdere keren is geschorst en/of de problematiek blijft aanhouden, kan de directie besluiten een traject onderwijs op afstand aan te bieden. Onderwijs op afstand wordt incidenteel ook ingezet om escalatie te voorkomen. Dit komt bijvoorbeeld voor bij een periode dat een leerling op een wachtlijst staat voor behandeling. Ook kan het zijn dat het zorgoverleg binnen school (bijvoorbeeld het ZAT) in beraad is en er nog geen passende maatregelen zijn gevonden.

Onderwijs op afstand houdt in dat een leerling gedurende een periode, geen lessen meer volgt volgens het lesrooster tijdens schooluren. Onderwijs op afstand kan ingezet worden om een bepaalde periode te overbruggen. Echter het moet duidelijk zijn wat de duur van deze periode is en gedurende de periode moet helder worden wat het perspectief is voor de leerling. Onderwijs op afstand mag niet de 'eindoplossing' zijn voor een leerling. In overleg met directie en docent komt een leerling een aantal keer per week na schooltijd op school om instructie te volgen. Daarna krijgt de leerling opdrachten mee naar huis om deze zelfstandig te maken. Vervolgens worden deze nagekeken wanneer de leerling een volgende keer weer komt om de lessen/instructies te volgen. Nota bene: alleen huiswerk meegeven wordt niet beschouwd als onderwijs bieden. Vanuit het onderwijs op afstand kan bekeken worden hoe een leerling zich verder ontwikkelt. Het kan zijn dat een leerling eerst een hulpverleningstraject moet volgen voordat de leerling terug kan keren op school. Het kan ook zijn dat eerst verdere diagnostiek moet plaatsvinden voor bepaald kan worden wat de ondersteuningsbehoefte van een jongere is. Als blijkt dat een jongere het lesrooster niet meer kan volgen op de school van inschrijving, dan wordt gezocht naar een andere plek waar de leerling zijn schoolloopbaan vervolg kan geven.

Nota bene: Als onderwijs op afstand wordt overwogen, dan dient een melding te worden gedaan bij de leerplichtambtenaar en dient altijd overleg gezocht te worden met de onderwijsinspectie. De leerplichtambtenaar kan dan al dan niet toestemming geven om van regelmatig schoolbezoek af te wijken. Als een dergelijke situatie zich in het examenjaar van de leerling afspeelt, is de school verplicht de leerling de mogelijkheid te bieden om zijn examens af te leggen. Ook het ondersteuningsplatform kan, indien gewenst, gevraagd worden mee te denken en te adviseren over mogelijke maatregelen.

6. Verwijdering

Indien de maatregel 'schorsing' en/of 'de periode onderwijs op afstand' niet het beoogde resultaat heeft, kan de school een verwijderingsprocedure in gang zetten voor de betreffende leerling. Het bevoegd gezag stelt de ouders/verzorgers van dit voornemen schriftelijk in kennis en geeft aan welke stappen er achtereenvolgens gezet zullen worden en wat er, in de periode waarin de procedure loopt, van de ouders/verzorgers en leerling wordt verwacht. Ouders/verzorgers worden ook expliciet gewezen op de mogelijkheid om schriftelijk bezwaar aan te tekenen tegen het voornemen. Zij krijgen hiervoor een periode van maximaal zes weken. De leerplichtambtenaar en de inspectie ontvangen een afschrift van de brief met het voornemen tot verwijdering.

De school moet aantoonbare inspanningen verrichten om er voor te zorgen dat de leerling binnen een periode van maximaal acht weken op een andere school geplaatst wordt en dat de leerling in die periode, indien enigszins mogelijk, niet thuis komt te zitten. De school blijft er in de totale periode van de procedure verantwoordelijk voor dat de leerling zo normaal mogelijk het onderwijs kan blijven volgen. Onderdeel van de procedure kan zijn dat de leerling eerst voor een beperkte periode wordt geschorst, conform de daarvoor geldende regels.

De leerplichtambtenaar stelt zich regelmatig actief op de hoogte van de voortgang van het totale traject en ondersteunt en bemiddelt waar nodig en mogelijk bij het zoeken naar een passende andere school.

Als ouders/verzorgers een onafhankelijk adviseur willen, dan kunnen ouders/verzorgers worden verwezen naar de onderwijsconsulent. De onderwijsconsulenten zijn ingesteld door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) op verzoek van de Tweede Kamer, om ouders/verzorgers en scholen te adviseren en te begeleiden bij onderwijskwesties rond een kind met een handicap, ziekte of stoornis. Het gaat dan om problematiek rond plaatsing, schorsing, verwijdering, besteding van de rugzakgelden of onenigheid over het handelingsplan. Ook proberen onderwijsconsulenten oplossingen te vinden voor kinderen die langdurig thuiszitten zonder uitzicht op een onderwijsplaats.

Definitieve verwijdering van een leerling waarop de Leerplichtwet 1969 van toepassing is, vindt niet eerder plaats dan nadat het bevoegd gezag ervoor heeft zorggedragen dat een andere school, een school voor voortgezet speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, dan wel een instelling als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Leerplichtwet 1969 bereid is de leerling toe te laten (WVO art 27 lid 1). Het ligt voor de hand dat een school over deze definitieve stap eerst overleg voert met de betrokken leerplichtambtenaar om zich er van te vergewissen dat de procedures zorgvuldig zijn doorlopen. Leerplicht en inspectie ontvangen een afschrift van de betreffende brief, waarin ook weer de mogelijkheid moet zijn opgenomen van het aantekenen van bezwaar. De leerplichtambtenaar zal zich vanaf dat moment actief blijven inzetten om de leerling alsnog en zo snel mogelijk onderwijs te laten volgen.

7. Thuiszitters: absoluut verzuimers en bemiddeling bij moeilijk plaatsbaren

Er zijn leerlingen bij wie plaatsing minder eenvoudig is. Deze groep is onder te verdelen in:

- Absoluut verzuimers. Deze leerlingen hebben geen school van inschrijving.
- Thuiszitters. Leerlingen die wel staan ingeschreven op een school, maar deze gedurende 4 aaneengesloten lesweken niet hebben bezocht zonder dat daarvoor een vrijstelling is afgegeven.

Absoluut verzuimers:

- Ouders/verzorgers zijn verantwoordelijk voor het aanmelden van hun kind bij een school. De aanmelding van leerlingen voor toelating geschiedt schriftelijk. De ouders doen de aanmelding zo mogelijk ten minste 10 weken voor de datum waarop toelating wordt gevraagd en geven bij de aanmelding aan bij welke school of scholen eveneens om toelating is verzocht. (WVO art 27 lid 2a) Bij de overgang van primair naar voortgezet onderwijs worden ouders en leerlingen zo goed mogelijk geïnformeerd en begeleid naar een school voor voortgezet onderwijs. Hierover zijn afspraken gemaakt in het POVO (al eerder genoemd op pag. 8).
- Over de overgang van voortgezet onderwijs naar vervolg onderwijs zijn ook afspraken gemaakt (zoals beschreven op pag. 8).
- De nieuwe Wet passend onderwijs en de nieuwe zorgplicht betekenen niet dat schoolbesturen verplicht zijn ieder kind een plek te geven op school. Zorgplicht zit bij besturen. Is een school aangeeft dat het echt niet kan zorgen voor passend onderwijs, dan kan de school een kind niet

inschrijven, maar op andere manier invulling geven aan de zorgplicht. Hierbij zijn wel een paar zaken van belang:

- Een school mag een kind niet zomaar weigeren. De school moet aantonen dat ze naar de individuele leerling heeft gekeken, en echt geprobeerd heeft om de aanpassingen te realiseren die voor het kind nodig zijn. Een school kan dus niet zomaar zeggen dat een kind met een bepaalde beperking niet welkom is op school omdat die beperking niet in het ondersteuningsprofiel past. Er moet altijd gekeken worden naar de individuele situatie. Hiermee wordt voorkomen dat kinderen geweigerd worden op basis van bijvoorbeeld stereotiepe denkbeelden over bepaalde beperkingen.
- Afwijzen omdat een school of een klas vol is, kan alleen als vooraf in beleidsstukken is beschreven wat de groepsgrootte is. De inspectie kan dit echter overrulen als zij vinden dat dat nodig is.
- De zorgplicht geldt juridisch gezien voor het bevoegd gezag: het schoolbestuur. In de praktijk vult de school waar de leerling is aangemeld de zorgplicht in. Dit betekent dat de school waar het kind is aangemeld er verantwoordelijk voor is een passende plek te regelen. Dus als het kind geweigerd wordt op een school, dan moet die school er wel voor zorgen dat er ergens anders een geschikte plek is. De school moet dit doen in overleg met de ouders.
- Voor het voortgezet onderwijs geldt overigens dat een leerling ook geweigerd kan worden als de verwachting is dat een leerling niet het onderwijsniveau van de betreffende schoolsoort kan halen, ook als dat door de beperking komt. Maar, ook hierbij geldt dat de school niet af mag gaan op algemene ideeën, maar naar het individuele kind moet kijken.
- Bij aanmelding van een leerling dient de school op basis van intake en/of dossieranalyse aan te geven dat de leerling niet kan worden ingeschreven omdat de school geen passend onderwijs- en/of zorgaanbod kan leveren.
- De termijn voor een passende plek voor een leerling, gaat in vanaf het moment dat de school de schriftelijke aanmelding heeft ontvangen. Vervolgens heeft de school 6 weken de tijd om een passende plek te vinden voor de leerling. Dit zijn gewone weken, geen schoolweken. Eventueel kan deze termijn met 4 weken, inclusief schoolvakantie, worden verlengd. De termijn voor het nemen van de toelatingsbeslissing wordt opgeschort met ingang van de dag waarop het bevoegd gezag krachtens de eerste volzin de ouders dan wel de leerling uitnodigt de aanmelding aan te vullen, tot de dag waarop de aanmelding is aangevuld of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken. Wanneer deze aanvullende informatie niet beschikbaar is of komt, moet de school werken met informatie die er wel is. Ook als de ouders aangeven dat ze geen informatie willen leveren, moet de school het onderzoek uitvoeren met de informatie die beschikbaar is. De termijn gaat vanaf dat moment opnieuw lopen.
- Als een inschrijving op een andere school niet binnen afzienbare tijd mogelijk is, wordt de leerling, bij de school van aanmelding, ingeschreven. Door deze school van inschrijving kan de leerling worden besproken in het zorgoverleg van de school (vaak Zorg Advies Team (ZAT) genoemd) en eventueel aangemeld bij het OnderSteuningsPlatform (OSP). Als er geen school van inschrijving is, dan meldt de leerplichtambtenaar van de woongemeente de leerling aan bij het OSP en/of stimuleert ouders hun kind aan te melden bij een school.
- Nota bene: het Samenwerkingsverband VO-VSONijmegen e.o. en de gezamenlijke schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het plaatsen van alle leerlingen woonachtig binnen de regio van het samenwerkingsverband.
- Waar nodig start de leerplichtambtenaar een 'opsporingsonderzoek' waarbij de volgende activiteiten kunnen worden uitgevoerd: de leerplichtambtenaar inventariseert het probleem, vraagt informatie op bij derden, indien betrokken en neemt contact op met ouders/verzorgers.
- De leerplichtambtenaar beoordeelt of ouders/verzorgers al dan niet verweten kan worden dat hun kind niet op een school wordt ingeschreven. Is dit het geval dan maakt de leerplichtambtenaar een proces verbaal op tegen de ouders/verzorgers.
- Als ouders/verzorgers een onafhankelijk adviseur willen, dan kunnen ouders/verzorgers worden verwezen naar de onderwijsconsulent. (zie voor een beschrijving bij paragraaf 3.7 Verwijdering.)
- De leerplichtambtenaar sluit het dossier zodra de inschrijving van de leerling ontvangen is of als proces verbaal is opgemaakt.

Bemiddeling bij moeilijk plaatsbaren:

Het gezamenlijke streven van schoolbesturen en de betrokken gemeenten is om thuiszitten zoveel als mogelijk tegen te gaan en indien er toch sprake is van thuiszitten de periode van thuiszitten zo kort mogelijk te houden. Onder een thuiszitter wordt verstaan: alle leerplichtige leerlingen die ingeschreven

staan bij een school en die minimaal 4 weken thuis zitten, met welke reden dan ook, met uitzondering van zieke leerlingen en leerlingen met een vrijstelling.

Thuiszitten kan verschillende oorzaken hebben, bijvoorbeeld:

- Leerplichtigen die niet op een school kunnen worden ingeschreven, omdat het samenwerkingsverband geen passend onderwijs- en/of zorgaanbod kan leveren;
- Neveninstromers;
- Conflictsituaties, bijvoorbeeld; ouders/verzorgers zoeken naar een andere school voor hun kind(eren) wegens een conflict tussen ouders/verzorgers en school.
- Verwijdering; de school heeft een formeel verwijderingstraject ingezet.
- Psychische of sociaal emotionele problematiek, bijvoorbeeld een angststoornis.

Procedure:

- De school meldt de leerplichtambtenaar van de betrokken gemeente als er verzuim is van 16 uur of meer in een aaneengesloten periode van 4 lesweken.
- De leerplichtambtenaar beoordeelt of leerling en/of ouders/verzorgers al dan niet verweten kan worden dat hun kind thuis zit. Is dit het geval dan maakt de leerplichtambtenaar proces verbaal op tegen de leerling en/of tegen de ouders/verzorgers.
- Als inschrijving op een andere school niet binnen 8 weken lukt, dan wordt de leerling, door de school van inschrijving besproken in het zorg overleg binnen de school (vaak het ZAT) en eventueel aangemeld bij het OSP. Als er geen school van inschrijving is of als de leerling van buiten het samenwerkingsverband komt, dan meldt de leerplichtambtenaar die het onderzoek uitvoert, de leerling aan bij het OSP.
- Waar nodig start de leerplichtambtenaar een 'opsporingsonderzoek' waarbij de volgende activiteiten kunnen worden uitgevoerd: de leerplichtambtenaar inventariseert het probleem, vraagt informatie op bij derden indien betrokken en neemt contact op met ouders/verzorgers.
- Alle inspanningen zijn er op gericht een passende onderwijsplek te vinden of, indien niet anders mogelijk, een andere passende dagbesteding in afwachting van een mogelijk passende onderwijsplek.
- Als ouders/verzorgers een onafhankelijk adviseur willen, dan kunnen ouders/verzorgers worden verwezen naar de onderwijsconsulent. (zie voor een beschrijving bij paragraaf 3.7 Verwijdering). De leerplichtambtenaar sluit het dossier, zodra de leerling weer naar school gaat of wanneer proces verbaal is opgemaakt.

Voor veel thuiszitters geldt, dat via de reguliere weg (zorgoverleg van de school en OSP) een passende plek in het onderwijs gevonden kan worden. Voor 'weigeraars' (leerlingen en ouders die moedwillig een plaatsing in het onderwijs traineren) is handhaving op grond van de Leerplichtwet de geijkte weg. Echter er zijn ook leerplichtige leerlingen die 'vastlopen' in het systeem; in de toeleidingstrajecten richting een plek in het onderwijs:

- leerlingen in afwachting van een plaatsing in het speciaal onderwijs (wachtlIJst),
- leerlingen waarvoor geen herindicatie speciaal onderwijs wordt afgegeven: deze groep vindt moeilijk toegang tot het regulier onderwijs vanwege de specifieke ondersteuningsbehoefte die ze zouden kunnen hebben,
- leerlingen met een complex 'dossier' die geen plek op een school vinden (bijvoorbeeld kinderen uit problematische gezinnen, of kinderen die naast een onderwijsondersteuningsbehoefte ook een zorgondersteuningsbehoefte hebben),
- leerlingen die van school verwijderd zijn en binnen het eigen samenwerkingsverband geen nieuwe plek vinden.

8. Top talenten

Scholen worden regelmatig geconfronteerd met verzoeken om vrijstelling of aangepaste lestijden in verband met trainingen, wedstrijden, optredens, uitwisselingsprogramma's, e.d. voor leerlingen met sport, muzikale, cognitieve, creatieve of andere toptalenten. In het geval een leerling een toptalent is, dan dienen ouders/verzorgers bij inschrijving op school of aan het begin van het schooljaar aan te geven dat hun kind een toptalent is. Zij zullen dit onderbouwd en met enig bewijsmateriaal moeten aangeven. Nota bene: *toptalenten zijn uitzonderingen!* Ouders/verzorgers moeten goed worden geïnformeerd over hoe de school hier mee omgaat.

Onderwijstijd en onderwijsprogramma

De leerplicht geldt tot einde van het schooljaar waarin de leerling 16 jaar wordt. Binnen de wettelijke urennormen hebben scholen de mogelijkheid een eigen lesprogramma te kiezen: niet elke week of maand hoeft hetzelfde te zijn. De onderwijsinspectie controleert het aantal lessen dat een leerling op

schooljaarbasis volgt en niet per week. De regelgeving biedt in beginsel ruimte om het onderwijsprogramma af te stemmen op de behoefte van de leerlingen. Belangrijk is dat de leerling het verplicht aantal lessen op jaarbasis aan lessen volgt. Voor het gehele schooljaar zal vooraf moeten worden bepaald hoe het individuele lesprogramma voor de leerling er, in het geval van een toptalent, uit ziet. De school zal hier in samenspraak met de inspectie een beslissing over moeten nemen.

Schoolverzuim/vrijstelling

Er is geen sprake van schoolverzuim als er afspraken zijn gemaakt over het individuele lesprogramma van de leerling. Nota bene: de situatie voldoet niet aan de criteria voor een vrijstelling van geregeld schoolbezoek. Immers in het geval van een vrijstelling volgens artikel 11g van de leerplichtwet moet er sprake zijn van 'andere gewichtige omstandigheden' waardoor de jongere verhinderd is om de school te bezoeken. Hiervan is in de situatie van een structurele training onder lestijd tijd geen sprake. Daarnaast heeft de verlening van de vrijstelling volgens artikel 11g betrekking op hele schooldagen. De leerplichtambtenaar krijgt pas een rol van betekenis als er sprake is van ongeoorloofd verzuim. Dit is het geval als een leerling zonder toestemming van de school onder lestijd bijvoorbeeld toch naar trainingen, wedstrijden, olympiades of optredens toe gaat.

Topsporttalenten

Als het gaat om sporttalenten, dan zijn er in het voortgezet onderwijs de zogenaamde Topsporttalenten scholen. Deze scholen worden vertegenwoordigd door de stichting LOOT. LOOT staat voor Landelijke Organisatie Onderwijs en Topsport. De stichting LOOT is een samenwerkingsverband tussen scholen in het voortgezet onderwijs, die toptalenten in sport ondersteunen om hun schoolcarrière met hun topsport te kunnen combineren. In Nijmegen is de SSgN een Topsporttalentschool met een LOOT- licentie (VO), verleend door het ministerie van OCW. De SSgN biedt onderwijs op VMBO-T, HAVO en VWO niveau aan. Een topsportleerling is een leerling met een LOOT-status waarvan is vastgesteld dat deze wordt beschouwd als topsporter op tenminste toptalentniveau door de NOC*NSF.. Een Topsporttalentschool met een LOOT-licentie kan leerlingen met een LOOT-status, conform artikel 9 tot en met 14 van de Beleidsregel verstrekking LOOT-licentie VO, een onderwijsprogramma laten volgen dat afwijkt van de reguliere wet- en regelgeving. Namelijk:

- een flexibel lesrooster dat ruimte laat voor trainingen en wedstrijden,
- (gedeeltelijke) ontheffing van bepaalde vakken,
- uitstel of vermindering van huiswerk,
- voorzieningen om achterstanden weg te werken die zijn veroorzaakt door afwezigheid in verband met trainingen en wedstrijden,
- een aparte studieruimte,
- uitstel of aanpassing van de afname van repetities of schoolonderzoeken,
- gespreid examen over twee jaar (voor de absolute topsporter),
- begeleiding van een studie- en sportcoördinator,
- bemiddeling bij gebruik van sportaccommodaties.

Melding verzuim aan leerplicht

In de Leerplichtwet staat vermeld dat ongeoorloofd verzuim dient te worden gemeld, en de wettelijk vastgestelde regels daarvoor. Ongeoorloofd verzuim dient onmiddellijk via het verzuimloket (*) van DUO bij de leerplichtambtenaar te worden wanneer een leerling zonder geldige reden les- of praktijktijd heeft verzuimd en dit verzuim gedurende een periode van vier opeenvolgende lesweken in totaal zestien klokuren les- of praktijktijd bedraagt. Nota bene: Dit is een uiterlijke termijn. Melden bij minder verzuim mag en kan altijd en is wenselijk als er sprake is van signaal verzuim of als er sprake is van recidive

(*) Het VSO meldt vooralsnog rechtstreeks bij de leerplichtambtenaar van de woongemeente van leerling en niet via het verzuimloket van DUO.

Verzuim:	Registreren:	Actie:
<p><i>Ongeoorloofd verzuim</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ begin en einddatum van het verzuim; ▪ betreft het dagdelen of hele dagen; ▪ reden onbekend of niet legitiem; ▪ reden achteraf gemeld; ▪ toelichting op het verzuim. ▪ overzicht gewenste en een toelichting daarop. ▪ overzicht van de ondernomen acties en het resultaat van ondernomen acties. <p>N.B. Dit geldt bij alle onderstaande items.</p>	<p>Melden bij leerplicht:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ongeoorloofde afwezigheid van 16 uren les- of praktijktijd in een periode van vier aaneengesloten weken (vakanties tellen niet mee als lesweek) (NB te laat komen telt mee in deze 16 uur als 1 uur verzuim per keer te laat komen). ▪ Een periode van vier opeenvolgende lesweken is een periode van vier weken die begint te tellen vanaf het eerste moment van ongeoorloofde afwezigheid van een leerling, op welke dag dan ook. ▪ Als er 16 (losse) les/klokuren ongeoorloofd verzuim zijn in 4 weken, dan moet de school dit melden (binnen 5 werkdagen na het overschrijden van de grens van 16 uur). ▪ Na het overschrijden van de 16 uur begint een nieuwe periode van 4 weken. Na de eerste 16 uur ongeoorloofde afwezigheid dient een vervolgmelding gedaan te worden zodra er binnen een periode van vier weken wederom 16 uur ongeoorloofd verzuim is opgebouwd. De school dient te melden, ongeacht of er een actie vanuit school of leerplichtambtenaar loopt. ▪ Als een leerling na de eerste melding helemaal niet meer op school verschijnt, en als gevolg daarvan meerdere keren per week een overschrijding van 16 uur en dus melding aan de orde zou zijn, kan worden volstaan met een wekelijkse vervolgmelding in plaats van na iedere 16 uur afwezigheid opnieuw te melden. ▪ bij oplopend verzuim waarbij de wettelijke termijn van 16 uur in een periode wellicht (net) niet gehaald wordt. Richtlijn is melden bij 16 uur verzuim in een schooljaar. ▪ (signaal)verzuim gerelateerd aan (vermoedelijke) achterliggende problematiek. Hiervan is sprake als het verzuim een signaal is voor problemen als: <ul style="list-style-type: none"> ▪ leerproblemen, ▪ sociaal-emotionele problemen, ▪ (ernstige) gedragsproblemen, ▪ gezondheidsproblemen (fysiek en/of psychisch/psychiatrisch, ▪ (problematische) thuissituatie. <p>NB: Scholen kunnen eerder tot melding overgaan als zij vermoeden dat door de school getroffen maatregelen onvoldoende effect hebben. Verder geldt voor recidivisten het verzoek om wanneer het verzuimgedrag opnieuw ontstaat, zsm te melden.</p> <p>Er geldt ook géén minimum aantal uur verzuim voor melding van verzuim. Bijvoorbeeld signaalverzuim mag eveneens ten alle tijden gemeld worden, bij voorkeur zo snel mogelijk nadat het zich openbaart.</p>
<p><i>Te laat komen:</i></p>	<p><i>Ongeoorloofd verzuim</i></p>	<p>Melden bij maximaal 10x te laat komen in een schooljaar.</p>

reden onbekend of niet legitiem.	1x te laat komen telt als 1 uur verzuim.	Indien er sprake is van achterliggende problematiek, recidive of andere afspraken kan altijd eerder dan bij 10x gemeld worden. Nota bene: indien een leerling 12 weken niet meer te laat is gekomen, dan begint de telling opnieuw.
<i>Luxe verzuim:</i> Vrije dag(en)/ extra vakantieverlof zonder toestemming directeur of leerplichtambt.	<i>Ongeoorloofd verzuim</i>	Melden bij leerplicht.
<i>Bezoek (huis)-arts, specialist, e.d. niet conform geldende afspraken gemeld.</i>	<i>Ongeoorloofd verzuim</i>	Neem indien nodig/wenselijk contact op met de leerplichtambtenaar.
<i>Ziekte niet gemeld conform geldende afspraken:</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ niet tijdig gemeld; ▪ niet gemeld door ouder/verzorger 	<i>Ongeoorloofd verzuim</i>	Neem indien nodig/wenselijk contact op met de leerplichtambtenaar. (Zie ook bijlage 2)
<i>Schorsing</i> (maximaal 5 schooldagen)	<i>Schorsing</i>	Kopie van de brief toezenden aan de leerplichtambtenaar.
<i>Voornemen tot verwijdering</i>	<i>Verwijdering</i>	Kopie van verwijderingsbrief toezenden aan de leerplichtambtenaar en neem contact op met de leerplichtambtenaar.
<i>Ziekte gemeld conform geldende afspraken:</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ binnen 2 dagen met opgave van reden voor 9 uur 's morgens (telefonisch) gemeld door ouder/verzorger 	<i>Ziekte</i>	Bij ziekmelding: <ul style="list-style-type: none"> ▪ 2 weken aaneengesloten, eerst actie school dan, indien nodig (bij langer durend ziekteverzuim of zich herhalend langer durend ziekteverzuim), melden bij de jeugdarts (JA) om vast te stellen of de leerling al dan niet, of gedeeltelijk kan deelnemen aan het lesprogramma. Bij niet verschijnen bij de JA of als de arts dat nodig acht, wordt gemeld bij de leerplichtambtenaar. ▪ 4^e keer ziekmelden in een schooljaar, eerst actie school, dan, indien nodig (bij blijvend herhaaldelijk ziek melden), melden bij de JA. Bij niet verschijnen bij de JA of als de arts dat nodig acht wordt, door de school gemeld bij de leerplichtambtenaar. Verzoek aan de JA is om vast te stellen of de leerling al dan niet, of gedeeltelijk kan deelnemen aan het lesprogramma. (zie ook bijlage 3).
<i>Langdurig ziekteverzuim.</i> (Meer dan 2 weken)	<i>Ziekte</i>	School stelt op basis van een advies van de JA over de mogelijkheid tot deelname aan het lesrooster, een huiswerk- en/of inhaalplan op en adviseert indien nodig over alternatieve onderwijsmogelijkheden (zie ook bijlage 3). Bij het niet nakomen van deze afspraken → melden bij de leerplichtambtenaar.
<i>Bezoek (huis)arts, specialist en dergelijke conform geldende afspraken gemeld.</i>	<i>Geoorloofd verzuim</i>	Registratie in de leerlingenadministratie.
<i>Vrijstelling i.v.m. gewichtige omstandigheden</i>	<i>Geoorloofd verzuim</i>	Neem indien nodig contact op met de leerplichtambtenaar. →Nota bene: tot en met 10 schooldagen ligt het besluit hierover bij de directeur eventueel in samenspraak met de leerplichtambtenaar (conform de criteria in de leerplichtwet). Extra verlof voor vakantie of voor het oplossen van praktische problemen van ouders valt niet onder gewichtige omstandigheden. Registratie in de leerlingenadministratie.
<i>Vakantieverlof i.v.m. de specifieke aard van het beroep van één van de ouders/</i>	<i>Geoorloofd verzuim</i>	Neem indien nodig contact op met de leerplichtambtenaar. Registratie in de leerlingenadministratie. Nb. Maximaal 10 dagen per schooljaar, niet toegestaan in de eerste twee weken van het schooljaar.

verzorgers.		
<i>Verlofaanvraag voor meer dan 10 dagen.</i>		Ouders/verzorgers doorsturen naar de leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar kent het verlof al dan niet toe.
<i>In- en uitschrijvingen</i>	<i>In- of uitschrijving</i>	binnen 7 dagen melden via BRON van DUO.

Schoolverzuim stappenplan

- 1 Is de leerling geschorst?
  - Ja: direct schriftelijk melden aan de leerplichtambtenaar en de onderwijsinspectie.
  - Nee: ga naar vraag 2
- 2 Is er een verzoek om extra schoolverlof ingediend?
  - Ja: tot en met 10 dagen per schooljaar: de directeur neemt de beslissing; Eventueel advies van de leerplichtambtenaar en/of afstemming met de scholen waar eventuele broertjes/zusjes zitten.
  - Ja: > 10 dagen per schooljaar: de ouders/verzorgers doorverwijzen naar de leerplichtambtenaar.
  - Nee: ga naar vraag 3
- 3 Vermoedt u luxeverzuim?
  - Ja: direct melden bij de leerplichtambtenaar via het Verzuimloket van DUO.
  - Nee: ga verder naar vraag 4.
- 4 Verzuim (niet zijnde ziekteverzuim) < 16 uur in 4 aaneengesloten weken?
  - Ja: school neemt interne maatregel en/of meldt bij zorg, recidive en/of risico via het verzuimloket van DUO, door naar de leerplichtambtenaar.
  - Nee: ga verder naar vraag 5.
- 5 Verzuim 16 uur of meer in 4 aaneengesloten weken?
  - Ja: direct melden bij de leerplichtambtenaar via het Verzuimloket van DUO.
  - Nee: ga verder naar vraag 6.
- 6 Komt de leerling regelmatig te laat?
  - Ja: melden bij de leerplichtambtenaar via het Verzuimloket van DUO.
  - Nee: ga verder naar vraag 7.
- 7 Is de leerling meer dan 2 weken aaneengesloten ziek?
  - Ja: direct melden bij de jeugdarts en indien nodig bij de leerplichtambtenaar (zie verder bijlage III).
- 8 Wordt de leerling regelmatig ziek gemeld?
  - Ja: melden bij de jeugdarts en/of de leerplichtambtenaar via het Verzuimloket van DUO.(zie verder bijlage III)

NB. Voor het VSO geldt: rechtstreeks melden bij de leerplichtambtenaar van de betreffende woongemeente van de leerling via de beschikbare mailadressen.

Bijlage III

Aanpak ziekteverzuim op school

Nr	Wat	Wanneer	Wie
1	Signaleren ziekmelding Ziekmelding verwerken in Verzuimadministratie	Continu	School
2	Aandacht schenken aan ziekgemelde leerling en ouders <ul style="list-style-type: none"> • <u>Bij terugkeer na ziekte</u>: aandacht voor leerling om te laten merken dat zijn/haar afwezigheid is opgevallen. • <u>Tijdens of na ziekte</u>: contact met leerling en ouders om betrokkenheid te tonen en te checken wat er aan de hand is. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Langdurig verzuim</u>: uiterlijk wanneer leerling 5 dagen aaneengesloten ziek is gemeld. 2. <u>Frequent verzuim</u>: leerling > 3 keer ziek gemeld dit schooljaar. 	School
3	Ziekteverzuimgesprek <ul style="list-style-type: none"> • Persoonlijk gesprek met leerling/ouder(s): op welke wijze kan het volgen van onderwijs hervat worden en zijn er eventueel andere problemen die om een oplossing vragen? • Vastleggen van gemaakte afspraken in verzuimadministratie. <p>Ingang van het gesprek is altijd zorg en aandacht voor de leerling.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Bij overduidelijke signalen</u> dat langdurig verzuim te verwachten is of andersoortige problematiek lijkt mee te spelen. 2. <u>Langdurig verzuim</u>: lln > 10 aaneengesloten schooldagen ziek gemeld. 3. <u>Opnieuw langdurig verzuim</u>: leerling dit schooljaar voor 2^e keer > 5 aaneengesloten schooldagen ziek gemeld. 4. <u>Opnieuw frequent kortdurend verzuim</u>: leerling dit schooljaar 2^e keer > 3 ziek gemeld. 	School
<p><u>N.a.v. telefonisch contact (stap 2) en verzuimgesprek (stap 3) zijn 3 vervolgstappen mogelijk:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. School en leerling/ouder(s) komen gezamenlijk tot oplossing en leggen gemaakte afspraken vast → actie 9; 2. Verwijzing naar jeugdarts → actie 4; 3. Melding via het verzuimloket aan leerplicht (Voor het VSO: rechtstreeks melden bij leerplicht) → actie 5. 			
4	Verwijzing naar jeugdarts <ul style="list-style-type: none"> • Desgewenst consultatie & afstemming met jeugdarts. • Aanmelden leerling voor spreekuur jeugdarts en verstrekken van achtergrondinformatie over leerling d.m.v. uitdraai verzuimadministratie. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Als het verzuimgesprek daartoe aanleiding geeft, bijv. bij: <ol style="list-style-type: none"> a. Vragen of zorgen rond ziekte/ klachten (ook wanneer leerling in behandeling is bij (para) medici) b. Vermoeden van achterliggende problematiek 2. Bij herhaald patroon ziekteverzuim N.B. JA roept de leerling binnen 10 dagen na melding op voor een gesprek. 	School & Jeugdarts
5	Melding aan leerplichtambtenaar	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bij gerede twijfel over legitimiteit ziekmelding. 2. Als leerling/ouder(s) zonder geldige reden geen gehoor geven aan uitnodiging voor oproep jeugdarts. 3. Indien uit traject jeugdarts geen medische reden voor verzuim blijkt, maar het verzuim wel doorgaat. 	School
6	Spreekuur jeugdarts met leerling/ouder(s) <ol style="list-style-type: none"> a. Oproep voor gesprek jeugdarts. b. Uitvoeren consult. Formuleren conclusie over de mogelijkheid om deel te nemen aan het lesrooster door de leerling, in aanwezigheid van leerling/ouder(s). c. Inplannen vervolcontact 		<ol style="list-style-type: none"> a. Planbureau (JGZ) GGD. b. Jeugdarts. c. Jeugdarts.

7	Gesprek met leerling en ouder(s) a. Uitnodigen leerling/ ouder(s) b. Voeren van gesprek met leerling/ ouder(s).		Leerplicht-ambtenaar
<u>Mogelijke uitkomsten gesprek:</u> a. Leerling stopt met verzuim of werkt (samen met ouder(s) mee aan terugdringen ervan. b. Leerplichtambtenaar stelt verwijzing naar jeugdarts voor. c. Leerplichtambtenaar maakt vervolgfafspraken met leerling en ouders en bewaakt nakoming van de afspraken.			
8	Terugkoppeling jeugdarts aan school a. Informeren en adviseren school n.a.v. contact door terugkoppeling conclusie. b. Conclusie jeugdarts vastleggen in Verzuimadministratie.	a. Binnen 5 dagen na contact	a. Jeugdarts b. School
9	Verzuimbegeleiding a. School koppelt ziekteverzuimgesprek en/of advies jeugdarts en/of leerplichtambtenaar terug naar juiste functionaris school (mentor, zorgcoördinator of schoolleiding). b. Deze functionaris onderneemt benodigde vervolgactie (bv. Verzuimbegeleiding door mentor, bespreking in het zorgoverleg van de school of maandelijks overleg voorafgaand aan een dergelijk overleg). c. Bewaken navolging/effect gemaakte afspraken en evaluatie: nagaan bij leerling hoe het gaat en of problemen zijn opgelost. d. Bewaking van eventuele medische ontwikkelingen bij continuering van ziekteverzuim.	Na ziekteverzuimgesprek (actie 3)	a. School b. Zorgcoörd. mentor of schoolleiding c. Zorgcoörd. mentor of schoolleiding d. Jeugdarts
10	Bewaken aanpak schoolziekteverzuim <ul style="list-style-type: none"> • Worden bij alle leerlingen de afspraken nagekomen? • Voert de mentor zijn/haar acties binnen aanpak ziekteverzuim uit? • Verzuimcontrole: is sprake van herhaald verzuim? 	Continu (hiervoor bij voorkeur een maandelijks controlemoment inplannen)	School

Taken van de leerplichtambtenaar

Een onderzoek door de leerplichtambtenaar kan variëren van een eenvoudige juridische check tot een uitvoerig onderzoek waarbij gesprekken met alle betrokken partijen plaatsvinden, huisbezoeken worden afgelegd, plannen van aanpak worden opgesteld en eventueel (voor)overleg plaatsvindt met de Raad voor de Kinderbescherming en/of het Openbaar Ministerie. Alle acties die de leerplichtambtenaar onderneemt worden vastgelegd. Een leerplichtambtenaar die beëdigd is als buitengewoon opsporingsambtenaar is bevoegd om proces-verbaal op te maken. De richtlijnen hiervoor staan beschreven in het document 'strafrechtelijke aanpak schoolverzuim' (zie bijlage II).

De kerntaken van de leerplichtambtenaar zijn:

- Voorkomen en bestrijden van VSV en thuiszitten.
- Preventief controleren en adviseren.
- Toezicht houden op naleving van de Leerplichtwet.
- (Bevorderen) samenwerking met alle bij de leerling betrokken partijen.
- Stelt een opsporingsonderzoek in.
- Handhaven en verbaliseren.
- Jaarlijkse controle van het verzuimbeleid en de uitvoering daarvan op de school.

Het uitvoerende werk omvat onder andere de volgende activiteiten:

- Deelname leerlingzorgteams.
- Adviseren van scholen op het gebied van aanvragen voor verlof van geregeld schoolbezoek.
- Afgeven van beschikkingen met betrekking tot vrijstellingen.
- Gesprekken met jongeren vanaf 12 jaar, ouders/verzorgers en andere betrokken partijen.
- Afleggen huisbezoeken.
- Opstellen plan van aanpak.
- Indien van toepassing inschakelen van (jeugd)hulpverlening.
- Geven formele waarschuwing.
- Opmaken van een proces-verbaal.
- HALT verwijzing
- Melding Verwijsindex.

Externe hulpinstanties

Naast de leerplichtambtenaar zijn ook andere instanties betrokken bij de afhandeling van een melding. De onderstaande instanties kunnen een rol spelen en het is van belang om met deze instanties een goede communicatie en relatie te onderhouden.

- Samenwerkingsverband VO/VSO.
- Sociale Wijkteams
- Geestelijke gezondheidszorg (Pro Persona, Karakter, e.d).
- (School) maatschappelijke werk (NIM).
- Jeugdgezondheidszorg (GGD).
- Jeugdbescherming Gelderland (incl. jeugdreclassering en (gezins)voogden).
- Andere jeugdhulpverleningsinstanties (zoals MEE, Entrea, enz.).
- Raad voor de Kinderbescherming.
- Openbaar Ministerie.
- Politie.
- Veilig Thuis
- Enz.

Afkortingenlijst:

- BRON = Basis Registratie Onderwijs Nummer.
- DUO = Dienst Uitvoering Onderwijs.
- GGD = Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
- HBO = Hoger Beroeps Onderwijs.
- JA = Jeugdarts.
- JGZ = Jeugdgezondheidszorg
- LPA = Leerplicht Ambtenaar.
- LPW = Leerplichtwet 1969
- MBO = Middelbaar Beroeps Onderwijs.
- OSP = Ondersteunings Platform
- POVO = Platform Overgangsactiviteiten Primair en Voortgezet Onderwijs.
- RMC = Regionaal Meld en Coördinatiepunt Voortijdig School Verlaten.
- RVDK = Raad voor de Kinderbescherming
- SWT = Sociaal Wijk Team
- VMBO = Voorbereidend Middelbaar Beroeps Onderwijs.
- VO = Voortgezet Onderwijs.
- VSO = Voortgezet Speciaal Onderwijs.
- VSV = Voortijdig School Verlaten.
- WO = Wetenschappelijk Onderwijs.
- WPO = Wet op het Primair Onderwijs.
- WVO = Wet op het Voortgezet Onderwijs.
- ZAT = Zorg Advies Team.